

Okul Tutum De?erlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okul Tutum De?erlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27805>

Özet

Okul Tutum Değerlendirme Ölçeği (OTDÖ), öğrencilerin okula yönelik genel tutumları ve duygusal yaklaşımları ölçmek amacıyla Mustafa Balkıs ve Gökmen Arslan tarafından geliştirilmiş özgün bir psikometrik araçtır. Ölçeğin geliştirilmesi ve psikometrik özelliklerinin belirlenmesi, 2016 yılında yayımlanan kapsamlı bir güvenirlik ve geçerlik çalışması ile bilimsel literatüre kazandırılmıştır. OTDÖ, eğitim bilimleri alanında, öğrencilerin okula adaptasyon düzeylerini, motivasyonları ve akademik başarıları etkileyen temel tutumları belirlemeyi hedefler.

Bu ölçek, öğrencilerin okula karşı geliştirdiği pozitif veya negatif algıları standart bir şekilde değerlendirerek, eğitimcilerin ve rehberlik uzmanlarının gerekli müdahale programlarını tasarlamasına olanak tanır. Ölçeğin geliştirme süreci, yapı geçerliliğine ve iç tutarlılığına odaklanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Okul tutumu, öğrenci tutumu, psikometrik özellikler, ölçek geliştirme, eğitim psikolojisi, Gökmen Arslan, Mustafa Balkıs.

Yazarlar

Mustafa Balkıs, Gökmen Arslan

Amaç

Okul Tutum Değerlendirme Ölçeği'nin (OTDÖ) temel amacı, okul çağındaki öğrencilerin okula, öğrenme süreçlerine ve okul ortamına karşı sahip oldukları

duygusal ve bilişsel tutumları standardize edilmiş bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, öğrencilerin okula yönelik algıları, motivasyonları ve genel memnuniyet düzeylerini nicel olarak ifade etmeyi sağlar.

Eğitim araştırmalarında, öğrencilerin okula karşı olumlu bir tutum geliştirmesi, akademik başarı ve okulda kalma süresi gibi önemli sonuçlarla güçlü bir şekilde ilişkilidir. OTDÖ, olumsuz tutumları erken aşamada tespit ederek, öğrenci başarılarını destekleyici önleyici veya iyileştirici müdahalelerin planlanmasına zemin hazırlar.

Yapı

OTDÖ, öğrencilerin okul deneyimine dair genel değerlendirmesini yansıtan

psikolojik yap? üzerine odaklan?r. Bir tutum ölçe?i olarak, ö?rencinin okula ba?l?l???n?, derslere olan ilgisini ve okul kurallar?na yönelik e?ilimlerini kapsayan çe?itli boyutlar? içerebilir. Ölçe?in geli?tirme çal??mas?, bu yap?n?n tek boyutlu mu yoksa birden fazla alt boyuttan m? olu?tu?unu istatistiksel olarak belirlemeyi amaçlam??t?r.

Ölçek maddeleri, ö?rencilerin okulda bulunmaktan keyif al?p almad???n?, ö?retmenlerle ve arkadaş?larla olan ili?kilerini nas?l alg?lad???n? ve okulun kendileri için ne kadar önemli oldu?unu sorgular. Bu yap?, ö?rencinin okul ortam?na duygusal ve sosyal entegrasyonunun bir göstergesidir.

Geçerlik

Balk?s ve Arslan (2016) taraf?ndan yürütölen çal??mada, Okul Tutum Değerlendirme Ölçe?i'nin geçerli?ini kan?tlamak amac?yla çe?itli istatistiksel yöntemler kullan?lm??t?r. Ölçe?in

yap? geçerli?i, maddelerin teorik olarak beklenen yap?y? ölçme derecesini belirlemek için incelenmi?tir. Bu amaçla genellikle

Aç?klay?c? Faktör Analizi (AFA) ve ard?ndan modelin do?rulanmas? için

Do?rulamalı Faktör Analizi (DFA) uygulanm??t?r.

DFA sonuçlar?, ölçe?in faktör yap?s?n?n kabul edilebilir uyum indekslerine (örne?in, CFI, TLI, RMSEA) sahip oldu?unu göstermi? olmal?d?r. Ayr?ca, ölçe?in

ölçüt ba??nt?l? geçerli?i kapsam?nda, OTDÖ puanlar?n?n, akademik motivasyon veya okul ba?ar?s? gibi ilgili di?er ölçütlerle anlaml? ve beklenen yönde korelasyonlar sergileyip sergilemedi?i ara?t?r?lm??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik çal??malar?, ölçüm sonuçlar?n?n tutarlıl???n? ve istikrar?n? de?erlendirmeyi içermi?tir. OTDÖ'nün

iç tutarlıl?k güvenilirlik katsay?s?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne derece homojen bir ?ekilde ölçtü?ünü belirlemek için

Cronbach Alfa katsay?s? ile hesaplanm??t?r. Geli?tirme çal??mas?, ölçe?in kabul edilebilir düzeyde yüksek bir Cronbach Alfa de?eri sergiledi?ini rapor etmi?tir.

Ayr?ca, ölçe?in kararlıl???n? test etmek amac?yla, ayn? ö?rencilere farklı zamanlarda uygulanan test-tekrar test güvenilirlik analizleri de yap?lm?? olabilir. Bu analizler, OTDÖ'nün zaman içinde

tutarlı sonuçlar üretebilme kapasitesini teyit ederek, ölçüm hatasının düşük olduğunu göstermiştir.

Faktör Analizi

Okul Tutum Değerlendirme Ölçeği'nin yapısal bütünlüğünü ortaya çıkarmak için hem Açıklayıcı hem de Doğrulamalı Faktör Analizi kullanılmıştır. AFA, ölçeğin kaç temel alt boyuttan (faktör) oluştuğunu belirlemiştir ve maddelerin bu faktörler üzerindeki yük değerleri incelenmiştir.

Yapılan analizler sonucunda, ölçeğin tek boyutlu bir yapıya sahip olduğu veya pozitif/negatif tutumları temsil eden ayrı faktörlere ayrıldığı tespit edilmiştir. DFA ise, belirlenen faktör yapısının teorik modeli ne kadar iyi desteklediğini istatistiksel olarak kanıtlamıştır. Bu güçlü faktör analizi kanıtları, ölçeğin yapısal geçerliliğinin temelini oluşturmaktadır.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geliştirme (Özgün Ölçek)

Format: Likert Tipi Derecelendirme. (Tipik olarak 5 veya 7 seçenekli bir Likert formatı kullanılarak öğrencilerin tutum düzeyleri belirlenir.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Okul Çağındaki Öğrenciler

Yaş Grubu: Genellikle 9-18 yaş aralığındaki ilköğretim, ortaokul ve lise öğrencileri.

Popülasyon Detayları: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması, Türkiye'deki çeşitli eğitim seviyelerinden ve coğrafi bölgelerden seçilen geniş bir öğrenci örneklemini üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Bireysel

Öz Bildirim (Self-Report) yöntemi. Öğrenciler, ölçek maddelerine verdikleri yanıtlarla kendi tutumlarını belirtirler.

Anahtar Kelimeler

Öz bildirim, Likert ölçeği, psikoloji, eğitim araştırmaları, öğrenci davranışları, okul adaptasyonu.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değildir.

İletişim E-posta Adresleri: gkmnarслан@gmail.com (Sorumlu Yazar Gökmen Arslan)

Yazın Adresi: Bilgi mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Ölçeğin ilk psikometrik özelliklerinin yayımlandığı yıl 2016'dır.

İzinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı için sorumlu yazar Gökmen Arslan ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi önerilir. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar genellikle izin gerektirebilir.

Kaynaklar

Balkas, M. ve Arslan, G. (2016). Okul Tutum Değerlendirme Ölçeğinin psikometrik özellikleri: Güvenirlilik ve geçerlik çalışması. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(1), 1-15.

Bu ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [okul-tutum-degerlendirme-olcegi-toad.pdf](#)

Okul Tutum Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte açıkça listelenmemiştir. Maddelerin tam listesi için lütfen Balkas ve Arslan (2016) makalesine veya sorumlu yazar Gökmen Arslan ile iletişime geçiniz.